

Belányi György

A teremtés helye

(ballada)

Egy, a fénynek kiszolgáltatót ernyő hasában
nem rejt, nem dajkálgat semmiféle eget. Itt van,
feltárul a madarak ideje, amikor a
fák óráról órára megmutatják, véget hol

ér a szél és hol kezdődik a messi horizont.
Közben a tárgyak esetlen idézik fel mind, mely
szavak hullottak el hiába, s hogy szótlannul itt
mire megy egymással isten, ember. Sötét van, nem

csupán a földön, de a föld szívében is. Vizek
puszta forrása, arc tájéki álom, köd és
köd. Kinnfelejtett, ablaktalan kő a reggel. Nincs
aztán a teremtésnek helye: úton-útfélen

értésünkre adják — befagyott tavak, domb, dombon
a vézna liget — semmit nem tehetünk. Leszek én
a magam ura, tél jön, sívár, jó, s a világot
meddő águkon egymásnak adják tovább a fák.

Kedves Laci!

Ma este itthon maradtam az al-bérletben, egészen pontosan itthon felejtettem magamat, ugyanis ma játsszák az egyik általam is ismert korszerű zeneművet, a Carmina Buranát, de a délután folyamán többször is elmulasztottam a megfelelő pillanatban emlékezni erre az aligha visszatérő alkalomra, amit aztán végképp megpecsételt, hogy háromnegyed nyolc körül bekapcsolva a tévét, a szélesre tárt erkélyajtón beáramló hűvös és tiszta eső utáni levegőt a takaróm alól módjával kortyolgatva addig „pihentetem a szememet”, amíg sikerült magamat félíg hibernálni és így egy órán át lebegtem a tudatosság határán idő-érzékeket elvesztve, a külvilágot pedig csupán a közvetlen érzékelésre korlátozva, ami annyi mint: a hűvös levegő, az utcai zajok, a meleg takaró és a jobb kezem gyűrűs ujját megcsípő szűnyog, persze ez utóbbit meg is érdemeltem, mert lusta voltam a szűnyoghálós ajtót rendesen becsukni. Érdekes, hogy a fejemet a szűnyogok csak a legritkább esetben csípi meg, pedig a józan eszem azt súgja, hogy egy szűnyog szempontjából egyáltalán nem tekinthető jelentősnek az a differencia, ami a testem többi része és a fejem között fennáll, bár könnyen lehet, hogy nem tudom igazán jól elképzelni magamat egy szűnyog szemüvegén keresztül. Azóta, hogy elszenderedtem, egyébként már látam a szűnyogot, elég tekintélyes, jól fejlett egyed, ami azonban nem zavart meg abban, hogy fél könyökre támaszkodva az ágyon, jobb kezemet csalóként használva ne csaljam ravasz kelepchébe, ám a kitekert testhelyzet miatt bal kezemmel csak esetenül tudtam a jobb kezemre csapni, és a szűnyognak volt ideje elrepülni. Pedig azt is megvártam, hogy a szívókéjét az egyik pórusomba mélyesse arra gondolva, hogy majd még ki is kell húznia, mielőtt eszállhatna, illetve, így persze el sem tud szállni, mert agyonnyomom előtte. Hogy az, gondolom, már neked is világossá vált, a kártékony felelőtlen álmodozásom véget ért, ugyanis érzékeim ebben a féléber állapotban is azonnal jelezték, hogy valaki behatolt a lakásba, méghozzá nem más, mint a főbérlet. Ennek az al-bérletnek ugyanis — nevének és lényegének fittyet hányva — van egy főbérletje. Tulajdonképpen csak kvázi főbérletje, de én így hívom, mert kvázzal túl hosszú és egy kicsit talán hivalkodó is. Márpedig mi sem áll távolabb a mi főbérletünkől, mint a cirkalmasság vagy a hivalkodás. Ezzel a fiúval már évek óta nem beszélünk egymással, igaz, hogy nem haragból, csak egyszerűen nincs mit mondanunk egymásnak. Ő kevéssé szereti a betűvetést, én kevéssé értek a számológépekhez, viszont annál jobban óhoz. A szavak tulajdonképpen teljesen feleslegesek is lennének, mert csak megzavarnák a tisztánlátásomat. Az egymástól fél méterre töltött esték és reggelek és napközök során megtanultuk meg-

HORVÁTH CSABA

Anziks

érteni egymás minden gesztusát. Tökéletes biztonsággal olvassuk ki a zajokból, hogy a másik éppen mit csinál, akkor is, ha több fal választ el bennünket. Gyakran egész nap csak annyit szólnak egymásnak, amennyit az elkészítés minimális formája megkövetel, vagyis, szia! Ennél többet csak akkor mondunk, ha véletlenül föl vesszük a másik telefonját, ekkor azt mondja: Csaba, telefon! és nyújtja felém a kagylót, én nyúlok a kagyló felé — még véletlenül sem veszem le a szememet a kagylóról —, és így szólok: köszönöm! Az ilyenkor végighallgatott telefonbeszélgetésekből aztán illetlenül sokat megtudhatnánk egymásról mindabból, amit mindketten feleslegesnek, esetlegesnek tartunk. Ezért a telefonba csak röviden, összefüggéstelenül válaszolunk, vagy ami egészen nem oda illőt mon-

dunk, így zavarva össze a másikat és a hívót is, de őt nem szándékosan. Különösen izgalmas, hogy ebben a 4-5 lépésnyi szobában hogyan kerüljük el még a látszatát is annak, hogy a másikat a pusztá látvány szintjére alacsonyítsuk le. Mivel nem beszélünk egymáshoz, ezért nincs jogunk egymásra nézni sem. Ha véletlenül pont a látókörömbé kerül, akkor szégyenlősen elfordítom a tekintetemet, nehogy azt higgye, hogy őt bámulom. Néha napokig nem is látjuk egymást, bár órákat töltünk egy szobában. Ez a kölcsönös tiszteletadás minden a közös szobában véghezvitt cselekedetünkre is kisugárzik: nem teszünk semmit, ami félreérthető lenne, sőt, nyilvánvaló és jogos mozdulatunkat is kényszerűen megfogadjuk még nyilvánvalóbbá és áttetszőbbé tenni, hogy nehogy a másokban valami titkos gyanú derengjen föl.

Most be kell fejeznem a leveletem, mivel a fürdés végére jár a főbérlet, és ha bejön a szobába, akkor hiába ülök neki háttal, a kezem mozgásából kiolvassa, hogy mit írok, és ezt nem szeretném. Üdv. Csaba.

KURDI FEHÉR JÁNOS

Az egyszerre kicsi és egyszerre nagy lények teljességügyi alternatívái

„A jövő másként, mint abszolút veszély formájában, nem tud felsejleni.”
J. Derrida

Ha értenénk a Brontosaurusok ránk hagyott könyveit, az írást, melyet a szorgos és fáradhatatlan múlt iránt érdeklődő őslénytankutatók hoztak elő sivatagokból, mélységekbe süllyedt ősi mocsarakból, ha rendelkezésünkre állna a Teremtő által írt Természetünk ABC-je, és felelhetnénk a titokzatos nyomokat, evolúciónk e kevésbé ismert toposzát, melyet e békés lények korszakuk berekesztődése előtt interpretáltak a rájuk boruló, s feléjük oly könyörtelen mindenségből, akkor bizonyosan megtalálnánk a csontokban vagy a meneküléseket rögzítő lábnyomokban azokat a szövegemlékeket, amelyek a mi korunk racionalis-empirikus modelljében a következőket jelentenek: jelenlegi létfeltételeink biológiai, morális, szellemi és társadalmi természetünknek ellentmondanak.

A Brontosaurusok békés lények voltak, kényelmesen sétálgattak a mocsarakban, hátukat cirógatták az őspáfrányok levelei, sültöt rájuk a nap, esett rájuk az eső, egyszóval jól megvoltak; egy ma már nehezen kitapítható harmóniában csendültek össze az Ősidő természetével és így hosszú-hosszú ideig szólhatott az evolúciós rend e hőszi korát megidéző összímfonia.

Semmi baj nem volt: a génjeikbe táplált programnak megfelelően táplálkoztak, majd zabáltak és egyre csak zabáltak, a szárazföldön és a mocsarakban, ahová később testük óriási tömege miatt át is költöztek.

A táplálkozás, a tömeg kifejlése volt a kor eszméje, a természettel való harmonikus zenetársi viszony biztosítéka, az a neutrális cselekvés, amelyből a fejlődés fakadt, a nagy test kinövesztése, a természet titkainak kifürkészése és kiszippantása a gyomornedveken keresztül. A napról napra tökéletesebbre fejlődő monoton epiztemológiai gyakorlatozás meghozta a maga eredményét. Az egyik hústorony a másik hústoronyra bámult a szűk kis töbmmocsarakban, s ha az egyik gyomorban megemésztettek egy jó pófányi ósnádat, nos, azt minden további nélkül hallhatta a szomszéd, a mellette emésztő.

Addig-addig növekedtek maguk alá gyűrve, legyözve a természetet, hogy neutrális eszmeiségük, a nagy zabálás, önmagát gerjesztette, és e szűk horizontú világmodellükben nem látták, hogy a Természet-Ősanya eddig eléjük tömörülő, hatalmas, békés keble egyre fogy, sőt, már nagyon is kicsi, és az ily habzsolva táplálkozó gigászokat képtelen életben tartani, továbbnevelni.

De hiába volt minden. Az egyre kisebbedő kebel nem intette őket mértéktartásra, sem egy új létezési stratégia kialakítására és agyuk térfogata elég szerény volt a testük nagysága miatt ahhoz, hogy túlélésükhöz addig ismeretlen dimenziókat, „*légi mocsarakat*” hódítsanak meg. Elérte őket a Természet-Ősanya hideg, halálos lelletle, mely deressé tette bánatos szempillájukat, befagyasztotta a mocsarakat: hullni kezdett a hó, a buja növényzet eltűnt és vele együtt eltűntek a mi aranyos Brotocsacsiaink is.

Azóta már az összes víz elpárolgott a jégkorszaki jegekből. Nem úgy párolgott el, hogy nincs, hanem egy újabb harmóniában víziorgonaként ad dallamokat, le-föl és vissza természetünk két nagy álkapcsa, a Föld és az Ég között. Így a valamikori halált hozó jég most is a mi hátunkat veri, ha esőben esernyő nélkül bután az utcára merészkedünk. Tehát minden jó — az újabb üzem beállt, a gépezet forog, s már évmilliója, hogy jár tengelyén.

Itt nyújtózkodunk a Brontosaurusok földre préselődött, nagy bórdzseki-jén, s vígan lógatjuk lábunkat a már oly sok mindent elnyelt nagy semmibe. Lelkünk rajta!

KOLOZSI LÁSZLÓ

Limuzin

árasztott magából. Ráfektettem a tenyeremet a motorháztetőre.

És a következő nap úgy éreztem, hogy értelmetlennek tűnő létezésem értelmet kap, ha úgy ébredek, hogy arra az autóra, a Limuzinra gondolok. Kínlódtam, mert tudtam, hogy nem lehet az enyém és úgy éreztem, már testileg is vágyom rá. Lehetetlenül kínos volt, hogy szexuálisan megkívántam egy gépkocsit, de ez volt az igazság és többé nem tudtam nevetni ezen az érzésen, csak féltem tőle.

Dolgozni kezdtem. Írtam. Két év után először. Azért írtam, mert szenvedtem és büszke voltam a szenvedésemre.

Egyre gyakrabban jártam ki a temetőbe, hátha találkozom vele, de őt hónapig nem láttam. Egy esős nyári délutánon azonban, ahogy sétáltam a fekete esernyős gyászolók között gondolkodva, szinte belebotlottam. Magányosan állt. Nem tudtam, mit tegyek, csak arra voltam képes, hogy megérintsem. Megvártam a sofőrt és megkérdeztem tőle, mennyiért adja el a kocsiját, ő mondott egy abszurd számot, és én hozzáadtam egy nullát. Tátott szájjal bámult az arcomba.

— Maga normális? Menjen a halál faszára! — mondta és beszállt, megszenteltelenítve imádatomat. Felpörgette a motort és elhajtott.

— Gyilkos! — kiabáltam utána, és fölmutattam nekem a középső ujját.

Tudtam, hogy a Limuzinom nem érzi nála jól magát, beszálltam az autóba és követtem őket.

A város egyik külső és kevésbé gazdag negyedébe mentünk. Megjegyeztem a rendszámát és a házat.

Azontúl minden áldott nap meglátogattam. Különböző indokokat találtam ki, hogy hová megyek, de egyre többet veszekedtem a feleségemmel, aki féltékenységi rohamaiban már

lassan tönkretette mindazt, amit eddig felépítettem magamban és magam körül.

És ez jólesett.

Könyörögve kért, legalább a nevét mondtam meg, kivel csalom meg és én azt feleltem, egy Mercedesszel. (Micsoda szerencse: egy szép női név és én úgy éreztem, fellélegzett, hiszen volt egy Fekete Mercédész nevű fiatal és szép barátnóm, akit ismert. Rettgése keserűséggé és tudatos bosszúvá vált. Csendben váltunk el. Soha többé nem találkoztam vele és a gyerekekkel sem.)

Néha eszembe jutott, amikor bedugtam a zárba a kulcsot, bementem a szobámba, ledobtam a ruháimat, bejött a kislányom, aki szőke volt, két szemű és szép és én azt képzeltem, ez a boldogság. Mert valóban az is volt. Abban a pillanatban az volt. De hiányzott belőle ez a kegyetlen és becstelen reménytelenség. Soha többé nem akartam látni őket!

Lefényképeztem a Limuzinomat és sokszorosított képekkel teleragasztottam új lakásomat. És a fürdőszobát is.

Néha felvittem egy kurvát és abban a néhány másodpercben (vagy tizedmásodpercben) mindig ránéztem. Elhatároztam, hogy ellopom az autót. De nem voltam rá képes. Csináltattam egy kulcsot az autóhoz és néha benne aludtam, sőt, néha odavittem egy-két perverz utcalányt, aki hajlandó volt egy halotaskocsiban szeretkezni.

És fölfedeztek.

A gazda ébresztett föl egy reggel a Limuzinban és én úgy éreztem magam, mint egy lelepleződött leskelődő.

A rendőrségnek sokáig faggattak és autópásért két hónapig ültem. Szenvedtem.

Szenvedtem nélküle.

És ott határoztam el, hogy magamévá teszem. És ez másképpen nem történhetett meg, csak így! Most érzem, hogyan árad a vízben a vérem fölragadt ereimből.

És már láttam, ahogy nehéz testében könnyebbülve fekszem egy fekete koporsóban.

Óriási, óriási és egyetlen fekete testében, amely szép, végtelen és most már örökké csak az enyém.